

Fremsat den 29. februar 2024 af Steffen Larsen (LA), Sólbjörg Jakobsen (LA) og Alex Vanopslagh (LA)

Forslag til folketingsbeslutning

om anvendelse af kropskameraer i politiet og deling af optagelser med offentligheden

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af indeværende folketingsår at fremsætte et lovforslag, der pålægger politiet at anvende kropskameraer, og at skabe de retlige

rammer for, at politiet har mulighed for at frigive deres optagelser i uredigeret form til offentligheden.

Bemærkninger til forslaget

Internationale erfaringer

De internationale erfaringer med politiets brug af kropskameraer viser betydelige positive effekter både på politiets adfærd over for borgerne, på borgernes adfærd over for politiet og på faldet i antallet af klager over politiets adfærd.

En undersøgelse fra University of Chicago Crime Lab fra 2021 viste, at i de politidistrikter, hvor man anvendte kropskameraer, var antallet af klager over politiet faldet med 17 pct., mens undersøgelsen samtidig viste, at i samme politidistrikter faldt politiets anvendelse af fysisk magt med 10 pct., jf. »Body-Worn Cameras in Policing: Benefits and Costs«, Morgan C. Williams Jr. m.fl., den 25. marts 2021.

Konfliktnedtrappende effekt

I Danmark igangsatte Rigspolitiet i 2021 et pilotprojekt med krop-, hjelm- og køretøjsmonterede kameraer i fem politikredse. Erfaringerne fra projektet er endnu ikke offentliggjort, men meget tyder på, at de er positive på flere områder. F.eks. oplever politibetjentene kameraerne som konfliktnedtrappende, ligesom borgerne bliver mere bevidste om deres egen sprogbrug og adfærd, og det samme gør betjente. Brugen af kropskameraer synes således at være med til at afværge konflikter og øge retssikkerheden både for den enkelte betjent og for borgerne.

Retssikkerhed

Antallet af klager over politiets adfærd til Den Uafhængige Politiklagemyndighed (DUP) er mere end fordoblet på 6 år fra 2017 til 2022, hvor der i 2022 er indgivet 1.031 klager, men stort set ingen får medhold (»Antallet af klager over politiet er mere end fordoblet på seks år – men nærmest ingen borgere får medhold«, Politiken, den 24. november 2024).

Det kan skyldes to ting. Ifølge Politiforbundets formand, Heino Kegel, er klagerne »langt hen ad vejen ubegrundede og i chikanøst øjemed«, jf. »Skal politiet bære kropskamera? Politiforbundets formand er ikke afvisende«, dr.dk, den 27. september 2023. På den anden side mangler der ofte klare objektive beviser, når Den Uafhængige Politiklagemyndighed behandler klagerne, hvorfor klagerne i sidste ende ikke fører til kritik eller en anden sanktion. Så enten er de fleste klager ubegrundede, eller også er de stort set umulige at bevise. Uanset hvad årsagen er, vil kropskameraer være med til at sikre en større grad af objektivitet, når der opstår tvivl om politiets arbejde. Kropskameraerne kan bidrage til at modbevise forkerte beskyldninger om den enkelte betjents adfærd, ligesom de kan skabe større gennemsigtighed i tilfælde, hvor politiet måtte have handlet ud over deres magtmandat.

Frigivelse af optagelser

Der har den seneste tid været omtalt flere sager i medierne, hvor politiets handlinger har været genstand for de-

bat. Private optagelser af politiforretninger har fundet vej til medierne, og der er hurtigt opstået en stemning af, at politiet er gået for hårdhændet til værks. Som eksempel kan nævnes sagen fra Christianshavn i september 2023, hvor en 43-årig mand blev anholdt, og hvor politiet under anholdelsen anvendte peberspray, eller en sag, hvor en betjent i forbindelse med en fodboldkamp mellem FC København og Brøndby IF i november 2023 slog en person gentagne gange med sin knippel. Fælles for disse sager er, at de private optagelser, som historierne i medierne hviler på, ikke viser det fulde billede. Vi ved således reelt ikke, hvad der er gået forud, fordi videoerne, der gengives, bl.a. i medierne og på sociale medier, først viser episoderne fra det tidspunkt, hvor situationen er eskaleret så meget, at politiet er nødt til at anvende fysisk magt.

For at imødegå dette problem bør politiet have mulighed for at frigive uredigerede optagelser fra en politiforretning til offentligheden – både optagelser fra kropskameraer, men også fra de køretøjsmonterede kameraer, som allerede anvendes i dag.

Ifølge svar fra justitsministeren kan politiet i dag dele optagelser med offentligheden, hvis det er nødvendigt for bl.a. at forebygge, efterforske, afløre eller retsforfølge strafbare handlinger, jf. retshåndhævelseslovens § 9, REU alm. del – svar på spørgsmål 347. Forslagsstillerne ønsker at udvide denne beføjelse, så politiet også kan frigive uredigerede optagelser for over for offentligheden at kunne dokumentere, hvordan politiet har handlet under bestemte politiforretninger.

De øvrige regler vedrørende databeskyttelse m.v. skal naturligvis stadig overholdes, hvorfor det skal være muligt for politiet at sløre personer i videoen, f.eks. arrestanter, vidner, udenforstående og betjente.

For at sikre mest mulig gennemsigtighed finder forslagsstillerne det vigtigt, at politiets videooptagelser underlægges de almindelige regler om aktindsigt.

Finansiering

Ud fra studier og analyser fra amerikanske delstater, hvor man bruger kropskameraer, vurderes det, at omkostningerne til at udbrede kropskameraer til alle politikredse i Danmark vil være omkring 17.000 kr. pr. kamera om året, jf. »Cost analysis of policy body-worn cameras in Maryland: A Review and Results of National Studies Applied to Maryland«, Matthew Crowe, Economic Development Analyst and Gene Lauer, Economic Development Consultant, Energetics Technology Center, 2021. Det vurderes samlet at beløbe sig til ca. 100 mio. kr. om året, hvis det forudsættes, at det ca. er halvdelen af landets polititjenestemænd, der er på gaden på samme tid, jf. HR Nøgletal, januar-december 2023, Rigspolitiet.

Forslagsstillerne anviser finansieringen ved at nedbringe antallet af ansatte i Erhvervsstyrelsen til niveauet før Covid-19 pandemien. I første kvartal af 2019 var der 576 an-

satte i Erhvervsstyrelsen, mens der ved seneste opgørelse i 2022 var 1.049 ansatte. Det vurderes, at det samlet vil kunne

frigive 500 mio. kr., hvis antallet af ansatte i Erhvervsstyrelsen nedbringes til samme niveau som 1. kvartal 2019.

Skriftlig fremsættelse

Steffen Larsen (LA):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om anvendelse af kropskameraer i politiet og deling af optagelser med offentligheden.

(Beslutningsforslag nr. B 134)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.